

GIDA BANKACILIĞI ÜZERİNE TÜSİAD DEĞERLENDİRMELERİ

Ülkemizde gıda bankacılığı konusunda Beyoğlu Belediyesi Sosyal Market uygulaması gibi başarılı örnekler olduğu kadar, bazı etkin olamayan uygulamalar da mevcuttur. Etkin örneklerde; satıcıların, üreticilerin ve marketlerin gıda bankalarına yaptıkları bağışların devamlılığı görülmektedir. Hem bu devamlılığın sağlanması hem de gıda bankasına yönlendirilen ürünlerde çeşitliliğin temini gıda bankası uygulamaları için anahtar konumundaki iki önemli husustur.

Çeşitli vergi uygulamaları ile, gıda bankalarına ürün temin edilmesi teşvik edilmeye çalışılmıştır. Nitekim;

- Gelir Vergisi Kanunu'nun Md. 40/1-10 hükmüne göre, fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda maddelerinin maliyet bedelinin kurumlar vergisine esas kazancın tespitinde gider olarak indirimi mümkün bulunmaktadır;
- Ayrıca, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17/2-b hükmüne göre ise, fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda maddelerinin teslimi KDV'den istisna kılınmıştır.

Ancak;

- Bağışa konu edilen bu maddelerin imalinde veya alımında yüklenilen KDV'nin indirimi aynı Kanun'un 30/1-a ve 32'nci maddeleri uyarınca imkan dahilinde değildir. Dolayısıyla bu maddeleri bağışlayan KDV mükelleflerinin, bu maddelerin imali veya alımında yükledikleri KDV'yi katma değer vergisi indirim hesaplarından çıkarıp gider olarak dikkate almaları gerekmektedir. Bu da bağışta bulunan mükelleflerin bir işlem vergisi olan KDV'yi ilave bir maliyet olarak yüklenmelerine sebebiyet vermektedir.

Yukarıda bahsedilen sorunun giderilebilmesi için;

- Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 32'nci maddesine yapılacak eklemeyeyle fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda maddelerinin alımında veya imalinde yüklenilen KDV'nin indirimine olanak tanınması,
- Bundan ayrı olarak gıda bankacılığı uygulamalarını daha fazla teşvik etmek için;
 - Gelir Vergisi Kanunu'nun Md. 40/1-10 hükmüne göre gider olarak indirimine müsaade edilen gıda maddelerinin maliyet bedelinin %100'ünün Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10'uncu maddesi ve Gelir Vergisi Kanunu'nun 89'uncu maddesi uyarınca kurumlar vergisi/gelir vergisi matrahının tespitinde ayrıca indirimine olanak tanınması,
 - Gıda bankacılığı uygulamasına konu malların gıda bankalarına teslimine kadar üretici ve satıcılar tarafından katlanılan başta nakliye giderleri olmak üzere diğer tüm ilave giderlerin %100'ünün de Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10'uncu maddesi ve Gelir Vergisi Kanunu'nun 89'uncu maddesi uyarınca kurumlar vergisi/gelir vergisi matrahının tespitinde ayrıca indirimine olanak tanınması ve
 - Gıda bankalarında değerlendirilemeden son kullanma tarihi geçen ürünlerin satıcıya/üreticiye geri iade edilmesi söz konusu olması halinde bağışın tamamıyla vergi indiriminden faydalanmasının sağlanması

şeklinde yapılacak vergisel düzenlemelerin özellikle üretici ve satıcılar için teşvik edici olacağı düşünülmektedir.

Söz konusu teşvik edici düzenlemeler ile, gıda bankalarında yeteri olarak yer alamayan raf ömrü sınırlı taze hayvansal ürünlerin de daha fazla gıda bankalarına yönlendirilmesinin mümkün olacağı beklenmektedir.